

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ

20 Φεβρουαρίου 1964
Άρθ. 9

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

1ον

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΣΣΔ

Σελ. 1-8

2ον

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Σελ. 8-10

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε. Σ. Σ. Α. -

1. - Τήν 16ην Σεπτεμβρίου 1963 ὁ Χρυσόστοφ ἐξεφώνησε λόγον εἰς Βόλγαγιυραντ (πρῶην Στάλινγιυραντ) με τόν ὁποῖον ἀνεφέρθη εἰς τήν μεγάλην ἔλλειψιν δημητριακῶν, ὁμολογήσας ὅτι ἀπέτυχεν τό πρόγραμμα τῆς ἐξιοποιήσεως τῶν χέρων ἐδαφῶν τῆς σοβιετικῆς ΕΣΣΔ, διὰ τοῦ ὁποῖου εἶχε διακηρυχθῆ ὅτι θά ἐπελθετο ὀριστικῶς τό πρόβλημα τῆς διατροφῆς τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ. Τήν 26ην Σεπτεμβρίου ὁ σοβιετικός ἀγέτης ὀμιλῶν εἰς τό Κρασνοντάρ παρδέχθη ὅτι ἡ ἐσοδεία ἦτο πολύ κατωτέρα τῆς ἄρχικως προβλεφθείσης. Τήν 28ην Ὀκτωβρίου ὁ πρόεδρος τῶν συνδιαιτῶν τῆς ΕΣΣΔ, Γυρσίιν, ὀμιλῶν εἰς τό 13ον συνέδριον τῶν σοβιετικῶν συνδιαιτῶν ἐμάλεσε τόν σοβιετικόν λαόν νά περιορίσῃ τήν κατανάλωσιν ὄστων καί δημητριακῶν καί ἀνήγγειλεν ὅτι θά ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογή συστήματος οἰκονομικῶν καί αὐστηροῦ ἐλέγχου εἰς τήν διοχέτευσιν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

Εἶχε καταστῆ παράδοσις διὰ τήν ΕΣΣΔ νά ὀηροσιεῦνται πάντοτε κατὰ τὰς ἀρχάς Νοεμβρίου καί ἐν συνύνασμι παρὸς τόν ἐορτασμόν τῆς ἐπετείου τῆς ρωσικῆς ἐπανάστασεως τό στοιχεῖα τὰ ὀφορῶντα εἰς τήν ἀγροτικὴν παραγωγὴν καί ἰδιαιτέρως τήν ἐσοδείαν δημητριακῶν τοῦ ἔτους. Κατὰ τόν Νοέμβριον τοῦ 1963, διὰ πρώτην φοράν παρεβίθεθ ἡ παράδοσις καί ὄέν ἐδόθη οὐδέν στοιχεῖον σχετικῶς με τήν ἐσοδείαν. Ὀθτως, ἐπισημῶς ὄέν εἶναι γνωστόν τό ὄνος τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καί τῆς ἐσοδείας δημητριακῶν τῆς ΕΣΣΔ κατὰ τό 1963. Ὑπάρχουν ὄμως ὀρισμένοι ἐνδείξεις ποῦ μες ἐπιτρέπουν νά προβῶμεν εἰς σχετικὴν ἐπιτίμωσιν. Τήν 7ην Ὀκτωβρίου εἰς τό ἀγγλόφωνον δελτίον τοῦ ΤΑΣ, ποῦ ἐκδίδεται εἰς τήν Μόσχαν, ἀνεφέρθη ὅτι ἡ παραγωγὴ σίτου εἰς τήν ΕΣΣΔ κατὰ τό 1963 ἦτο κατὰ 18⁰/ο μειωτέρα ὄπό ἐκείνην τοῦ 1962. Δοθέντος ὅτι ἡ παραγωγὴ τοῦ 1962 ἀνήρχετο εἰς 139, 5 ἑκατ. τόννουσ, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ παραγωγὴ τοῦ 1963, ἀνῆλθεν εἰς 114, 5 ἑκατ. τόννουσ. Ἐξ ὄλλου, ὀμιλῶν εἰς τήν ὄλομέλειαν τῆς Κ. Ε.

τοσ Κ. Κ. Σ. Ε. τόν Νοέμβριον τοσ 1962 ὁ Χρυσταῶφ, εἶχεν ἀναγγελεῖ-
λει ὅτι κατὰ τὸ 1963 τὸ κρᾶτος θά συνεινέντρωνε 65, 5 ἑκτατομμῆρια
τόννους δημητριακῶν. Τᾶρα ἀνεφέρθη ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο ὄπελεῖ-
φθη κατὰ 30^ο/ο προῖγμα τὸ ὅποτον σημαίνει ἑλλειψιν 19 ἑκτατομμυρί-
ων τόννων. Ἐπίσης, ἐνφ εἶχεν ἀναγγελεθῆ ὅτι κατὰ τὸ 1963 θά σπαροθῶν
130 ἑκστ. ἑκτάρια μὲ δημητριακά, τᾶρα ἀναφέρονται μόνον 125 ἑκτα-
τομμῆρια ἑκτάρια. Γιέντε ἑκτατομμῆρια ἑκτάρια δὲν ἐσπάρησαν ἢ ἡ
σπαρὰ εἰς αὐτὰ κατεστράθη.

2. - Τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1963 ὁ σοβιετικὸς τύπος ἀπευδάμην ὅτι ἐ-
πεβλήθησαν αὐστηρά μέτρα διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς
κατανάλωσως λόγω τῆς ἑλλείφως ἀλεθρων καὶ ὄρισμένων ἄλλων
τροφίμων. Οὕτως, ἀπαγορεύθη εἰς ἑκαστον σοβιετικὸν πολίτην νά
προμηθευταὶ ἡμερησίως ποσότητα ἔρτου ὑπερβαίνουσαν τὸ ἕνα χι-
λιόγραμμον, ἐάν κασιμῶ εἰς πάλιν, ἢ τὸ 450 γραμμῆρια, ἐάν κασιμῶ-
ν εἰς τὴν ὄσπαιρον. (Δέον νά σημειωθῆ ὅτι ὁ σοβιετικὸς πολίτης,
ἔχει ὡς βασικήν τροφήν τὸν ἔρτον ὁ ὅποτος λόγω ἄλλωσως εἶναι
βορῦτατος). Ἡ πώλησις ἀλεθρων διευκόμη, ἢ πώλησις ποιημαθίων περι-
φρῖσθη καὶ ἑλασων ἢ παραγωγή διαφόρων ἄλλων εἰδῶν ἔρτου. Τὸ μὲ-
νον εἶδος ἔρτου τὸ ὅποτον διατίθεται σήμερον εἰς τὴν ἀγοράν εἶναι
τῆς ποιότητος "μουυβάνια", χροῦματος φαιοθ καὶ κατωτέρας συνθέ-
σως. Ἐπὶ ἄλλων εἰς τὰ ἐστιατόρια τῶν ἐπιχειρήσων καὶ τῶν κολ-
χῶ, ὅπου ὁ ἔρτος παρῖχεται δωρεάν, τιμᾶται τᾶρα ἕνα κασίμιον κα-
τὰ τεμάχιον. Περιορισμοὶ ἐπεβλήθησαν ἐπίσης εἰς τὴν κατανάλωσιν
σιμιγδαλίου, λίπους, ἑλαίου, γεμηθίων καὶ ὄρθης, εἰδῶν βοσιμῶν διὰ
τὸν σοβιετικὸν πολίτην. Ὁ σοβιετικὸς τύπος μαλεῖ τὸ κοινὸν νά
ἡμολοθῆ "κάνοντας πειθαρχίας εἰς τὴν διατροφήν" καὶ "νά ἀποφεύ-
γῃ τὴν σπατάλην".

3. - Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς τῆς κατωσῶσως ἡ ΕΣΣΔ, ἀγορᾶζει
τὰς ἑξῆς ποσότητες ἔρτου:

Άπό τόν Καναδά	10. 000. 000 περίπου τόννους, όξίος ύνω των 500 ζιατ. δολλαρίων.
Άπό τός Η Π Α	4. 000. 000 τόννους, όξίος 400 ζιατ. δολ.
Άπό τήν Αύστραλίαν	1. 800. 000 " " 80 ζιατ. λι- ρων στερλινών.
Άπό τήν Άργεντινήν	250. 000 τόννους
Άπό τήν Δυτ. Γερμανίαν	190. 000 " (είς ύλεωρα)
Άπό τήν Γαλλίαν	100. 000 " "
Άπό τήν Ρουμανίαν	400. 000 " (έπιστροφή παλαιοθ δανείου).
Άπό τήν Άλγερίαν, ποσότησ μη καθαριστέας είσότη.	

Δημητριακά καί κυρίως σίτον άπό τόν Δυτιμόν κόσμον αγοράζουν έπί-
σης ή Πολωνία, ή Τσεχοσλοβακία, ή Κούβα, ή Ούγγαρία, ή Βουλγαρία καί
ή Κίνα.

4. - Τό 1951 ή ΕΣΣΔ είχε προγραμματίσει διά τό 1955 έσοδείαν δημητρια-
αών 180 έιατομμύριων τόννων. Τό 1955 όμως ή έσοδεία άνηλθε μόνον
είς 108 έιατομμύρια τόννους δηλαδή μόλις είς τό 60⁰/ο της προβλε-
φθείσας ποσότησ. Τότε ο στόχος των 180 έιατομμύριων μεταφέρθη διά
τό έτος 1960. Κατά τό έτος όμως αυτό ή έσοδεία άνηλθε μόνον είς
132 έιατομμύρια τόννους δηλαδή στό 74⁰/ο της προβλεφθείσας άρχιωσ
μέν, διά τό 1955, έν συνεχείρ δέ, διά τό 1960, ποσότησ. Τότε ο στό-
χος αυτός μετατέθη έμ νέου διά τό 1965. Κατά τό 1963 όμως ή παραγωγή
δημητριακών κατήλθεν είς τό 114, 5 έιατομμύρια τόννους, δηλαδή, έση-
μείωσε σοβαράν μείωσιν έν σχέσει πρός τό 1960. Πρέπει δέ νά σημει-
ώθη ότι ή ΕΣΣΔ έχει σήμερα πληθυσμόν κατά 24 έιατομμύρια
μεγαλύτερον άπό ζικτιον τοθ 1955, δηλαδή τοθ έτους διά τό όποιον εί-
χεν προγραμματίσει άρχιωσ ή πάντοτε άνέφικτος παραγωγή των 180 έ-
ιατομμύριων τόννων. Έπειδή διά τό 1963 δέν έδόθησαν στοιχεία επί
της άγροτιμης παραγωγης, ή κατά μεροίον παραγωγή άγροτιμών προϊόν-
των είς τήν ΕΣΣΔ κατά τό 1962 άπήρδεν ή αύτι, έν συγκρίσει πρός
τήν παραγωγήν τοθ 1953 καί τοθ 1958 :

	1953	1958	1962
Δημητριακά (μιλιά)	432	688	661
Ζαχαρότευτλα (μιλιά)	121	265	212
Γαμήλια "	380	422	309
Κρέας "	30	38	42
Γάλα (λίτρα)	191	288	288
Αλόγδα (τεμάχια)	84	112	135

Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά το 1962 η αγροτική παραγωγή της ΕΣΣΔ υπήρξε πολύ ανώτερα από την παραγωγή του 1963. Και όμως είναι σαφές η πτώσις εν σχέσει προς το 1958. Βεβαίως το επίπεδο κατά κεφαλήν είναι ανώτερον από έμεινο της εποχής του Στάλιν, άλλ'ένω κατά την πρώτη μετασταλινικήν περίοδον, έως το έσπεύανε σταθερόν δυοδον, έτιοτε ηρχίσαν να ματέρχεται σταθερός. (Τά στοιχεία είναι του γάλλου σοσιαλιστού οικονομολόγου Α. Λυρδ).

5. - Παράλληλα προς την επιβολήν περιορισμών εις την κατανάλωσιν και προς την αγοράν σίτου εν τοῦ έωτεριουσι, αι άρχαι έτεπέλευσαν και μίαν τεραστίαν έστρατείαν έναντίον της σπατάλης τροφίμων. Προς τοῦτο ώργανώθησαν ειδικαί ομάδες έπαγρυπνήσεως αι όποιαί πραγματοποιοῦσιν αειφιδιασμοῦς εις τάς άποθήκας σιτηρών, τά κέντρα συγιεντρώσεως κωπών προϊόντων, τοῦς σιδηροδρομικοῦς σταθμοῦς, τοῦς έλευρομύλους, τά έργοποιεῖα, τά πρατήρια ήρτου, τά καταστήματα τροφίμων, τά έστιατόρια κλπ. Ρεπορτάζ ήπὸ αειφιδιασμοῦς αὐτῶν τῶν ομάδων έδημοσίευσαν αι έφημερίδες "Τροσντ" της 27 και 28. 9. 63, "Κομμσομόλωση και Πράβδα" της 25. 9. 63, "Ισβέστια" της 25/9 και 2. 11. 63, "Λιττεροσφρναγια Γυαζέττα" της 24 και 26. 9. 63, "Πράβδα" της 23. 9. και 27. 10. 63 και "Λενινγρδσκαγια Πράβντα" της 15. 11. 63. Έξ άλλου, ή "Σοβιέτσκαγια Ρωσία" της 19. 11. 63 άναφέρει και συμπλοκήν μεταίμιας ομάδος "λαϊκῶν έλεγκτῶν" και μαυρογοριτῶν με άποτέλεσμα τόν βαρύτατον τραυματισμόν ένός μέλουσ της ομάδος έλέγχου.

6. - Ταυτοχρόνως λαμβάνονται και ζυγιστά μέτρα διά την αύξηση της παραγωγής. Μίε τό πρόβλημα τοστω σχολήθη και ή κατά τόν Δεκέμβριον τοσ 1963 συνελθούσα όλομέλεια της Κ. Ε. τοσ Κ. Κ. Σ. Ε. ή όποια και άπεφύσειν κυρίως την αύξηση της παραγωγής χημικών λιπασμάτων και την όρθολογιστικώτερην χρησημοποίησιν των μέσων διά την αύξηση της στρεμματικής όποδόσεως. Πρέπει νά σημειωθη ότι ή μέση στρεμματική όποδοσις εις την ΕΣΣΔ είναι 100 ιαλά όιτου, έναντι 250 ιαλών εις την Δυτικήν Εύρώπην.

7. - Πρέπει νά ληφθη όπ' όφιν ότι δέν είναι μόνον ό όιτος και τό δημητριακά τό όποία λείπουν αυτήν την στιγμήν εις την ΕΣΣΔ. Η "Γράντα" της 10ης Ουτιώβριου λ. χ. όπουαόπει ότι όπάρχει μεγάλη έλλειψις γεωμήλων και λαχανιών εις τάς πόλεις. Η έφημερίς παραδέχεται ότι τό πρόγραμμα παραγωγής γεωμήλων και λαχανιών δέν έπραγματοποιήθη παρά μόνον εις μικρόν ποσοστόν και όποδίδει εύθύνας εις τούς διαφόρους όρμους. Συμφώνως πρός την έφημερίδα ή έσοδεία δέν πραγματοποιείται έγυαιώς μέ όποτέλεσμα την καταστροφήν μεγάλου μέρους τοσ προϊόντος ενφ εν συνεχείρ δέν πραγματοποιούνται ούτε ταχώς ούτε καλώς ή συγκέντρωσις, ή όποθήκευσις και ή διοχέτευσις των γεωμήλων και των λαχανιών εις τό έμπόριον μέ όποτέλεσμα μίαν όπίστευτον σπατάλην και την όπμιουργίαν μεγάλης έλλείψεως. Τό ίδιοιον ίσχύει κατά την έφημερίδα και διά τό φροστω.

Έί άλλου τό περιουδιόν "Κομμουνιστ" (όριόμος 15 τοσ 1963) διαπιστώνει την πλήρη όπισυχίαν της προσπάθειας ή όποία είχεν άρχίσει τό 1958 διά την όπμιουργίαν περίε των μεγάλων πόλεων της χώρας μίος ζώνης κρατιωτών άγρουπμάτων ειόικευμένων εις την παραγωγήν λαχανιών και γεωμήλων.

8. - Όποτέλεσμα όπτης της καταστάσεως είναι νά όργιάσουν εις την ΕΣΣΔ σί φημαι περί έπιχειρημένου λιμοσ παραοτου πρός ζυείνους τοσ 1922 και τοσ 1932. Κατόπιν τοστου όι άγρόται όποφεύγουν νά πωλήσουν τό προϊόντα των ότομιωών υήλων των εις την αγοράν, όι κάτοικοι των πόλεων προσπάθων νά όποθνεύσουν διάφορα τρέφιμα, όι υολχόνιοι άγυνίζονται νά όπουρώσουν ένα μέρος της έσοδείας και ή μαύρη αγορά μόι ε

μέ την κερδοσκοπίαν διμύλου. Αι άρχαι προσαθοθν νά πεί-
σουν τόν πληθυσμόν ότι δέν υπάρχει κίνδυνος λιμοθ
καί νά πατάξουν τήν μαύρην αγοράν. Πρός τοϋτο ήρχι-
σαν νά λαμβάνωνται καί ποινικά μέτρα. Η "Ισβέστια"
της 10ης Ουτωβρίου 1963 λ. χ. αναφέρει τήν σύλληψιν δύο πολιτών δ-
νόματι Καρίνου καί Σιροσιάτοβα κατοίκων της πόλεως Λισάβ με τήν
κατηγορίαν ότι διέδιδον φήμας περί έλλείψεων καί ήγύρασαν δέκα ζω-
εικοσι μιλά ίάχαριν. Οι συλληθηέντες συμφώνως προς τήν έφημερίδα θά
λογοδοτήσουν ένώπιον του δικαστηρίου. Επίσης εις τήν "Ισβέστια"
της 2ας Νοεμβρίου 1963 αναφέρεται ότι εις τήν πόλιν Σολιγιένου έτι-
μηρήθη ένας έν των άπευθόνων του έπισιτισμοθ έπειδή διμήχτηκε τά
άλευρα "εις άλλους σωματοθ". Επίσης ή "Λενινγκράδαγια Πράβδα",
της 15. 11. 63, αναφέρει τήν καθάρσειν πολλών άρμόθιων των έμποριων
όργανισμών εις τό Λένινγκραντ επί άνιμανόπτει.

9. - Κατά τούς σοβιετικούς ίσχυρισμοθ ή κατάσταση αθη άφείλεται βα-
σιμώς εις τας άνομενές καιριμιάς συνθήμας του 1963. Τοϋτο είναι έν
μέρει άληθές. Πράγματι κατά τό παρελθόν έτος οι καιριμιαί συνθήμας ά-
πείραν κασαι διά τήν άγροτικήν παραγωγήν. Τοϋτο όμως δέν ίσχύει μό-
νον διά τήν ΕΣΣΑ, άλλά άκόμη περισσότερο διά τήν Δ. Εόρσπην. Δυνά-
μεθα μάλιστα νά είπωμεν ότι αι έπιπτώσεις έν των άνομενων καιριμίων
συνθημών είναι πολύ σοβαρώτεραι διά τας εύρωπαϊκάς χώρας, οι άποται
έχουν μιαν έν έπισημίνι καί συνεπείς όμοιομορφίαν καιριμίων συνθημών,
ένθ εις τήν άπέραντον ΕΣΣΑ δέν είναι δυνατόν νά έπιυραστοθ οι αό-
ται καιριμιαί συνθήμας εις άλλας τας άγροτικάς περιφερείας. Πράγματι,
εις τήν Δ. Εόρσπην (εις τας ένή χώρας της Κοινότης Έ γορθε), ή παραγω-
γή δημητριακών κατά τό 1963 άνήλθεν εις 229 έκατομμύρια μουντνάλια
έναντι 298 έκατ. του 1962 (έφημερίς "LE MONDE" 29-30. 9. 63) συνεπείς
άναλογικώς ή μείωσις της έσοδείας ήτο μεγαλύτερα εις τήν Δ. Εόρσπην
παρά εις τήν ΕΣΣΑ. Καί όμως όχι μόνον δέν παρατηρείται
καμμία έλλείψις, άλλά τόσον ή Γαλλία όσον καί ή Δ.
Γερμανία πώλοθν άλευρα εις τήν ΕΣΣΑ. Τοϋτο άποδεικνύ-
ει ότι τό σοσιαλιστικόν καθεστώς της ΕΣΣΑ με τήν άόστηρως προγραμ-
ματισμένην οίονομρίαν του είναι περιέργως πολύ περισσότερο τρωτόν

εις τας καιριας μεταβολας, απο δσον είναι το νοσηλιτιστιυδν σδ-
στημα με την ελευθδρον και "αναρχουμένην" κατδ τοδς κομμουνιστδς
οικονομικαν. Κατδ μόνον ατδ το γεγονός αποτελεϊ σοβαρδν απδδειξιν
διδ την υπεροχην τοδ δυτικου οικονομικου συστήματος εναντι τοδ
ανατολικου.

10. - Η πραγματιότης είναι οτι αι καιριαι συνθήκαι υπηρ-
ξαν απλως η θεωρημη η οποια ξεφδρεν εις το φδς κατδ
τρόπον περισσδτερον εντυπωσιακδν τοδ συνήθους
τδς βαρεϊας απτελειας τοδ σοβιετικου οικονομικου
συστήματος τδ δροϊον δς ημ. Τυχη δέν αντέχει εις
την παραμικρδν δουμισιαν. Τδ βαθδτερα αιτια της κρισε-
ως φδειλδνται εις ατδ τοδτο το σύστημα τδ οποϊον εφαρμδζεται εις
τδς κομμουνιστικδς χδρας. Συμφδνωσ δλλωστε πρδς τδ σοβιετικδ κεί-
μενα η αγροτικη κρισις φδειλεται και εις τδ εξη αιτια :

- α) Τδν ανεπαρκη εφοδισμδν της αγροτικης οικονομικης απδ την σο-
βιετικην βιομηχανικην εις μηχανικδς και χημικδ λιπδσματα.
- β) Την καιρην προτοικροσιν και διεξαγωγην των εργασιδν της εσο-
δευτικης με αποτέλεσμα την καταστροφην μέρουσ της λδγμ καθεστε-
ρδσεων.
- γ) Την καιροστην συγκεντρωσιν των αγροτικδν προϊδντων με απώλει-
αν μεγάλων ποσοτήτων ελδστων.
- δ) Τδς φδδερδς δυσχερεϊας εις την αποδδμευσιν και την μεταφορδν
των αγροτικδν προϊδντων.
- ε) Την καιροστην λειτουργικαν τοδ σοβιετικου εμπορίου.

Όλα ατδ δμως δέν ανδγονται πλέον εις τδς καιριας συνθήκαι
δλλδ εις ατδ τοδτο το σύστημα. Τδ κδριον δέ μειονέκτημα ατδσ
τοδ συστήματος είναι οτι διδ της καταργησεως της ατομικ-
ησ ιδιουτησας, της μετατροπης των αγροτων εις
δντήμονας εργατδς γης και της γενικης υπαλληλο-
ποιησεως των εργαζομένων, εδφφανίσθη η ιδιωτικη
πρωτοβουλια και ελειψε τδ ατομικδν συμφέρον και

ένδιαφέρον δια της παραγωγής και την εργασία. Ό αγρότης δεν ενδιαφέρεται να αποδώσουν τα υτήματα, τα οποία δεν ανήκουν πλέον εις αυτόν, άλλ'είς τό Κράτος. Τό ίδιο ισχύει και διά τούς ασχολουμένους μέ την συγκέντρωση των προϊόντων, την μεταφοράν και την έμποράν αυτών. Διά τοσθό άλλωστε ή άγροτική κρίςις αποτελεεί μόνιμον φαινόμενον όλων άνεικαιρέτως των κομμουνιστικών χωρών. Η κρίςις αυτή είναι διαρκής και όλως διερχεται ένιστε φάσεις όδύσεως, όπως αυτή ποσ προεκάθη από την συμπτωματικήν κακουχίαν τοσ 1963.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

- 1952 : Έξαγγέλλεται πρόγραμμα διά την παχυάτην αύξησης της άγροτικής παραγωγής και διακηρύσσεται ότι εις τό έγγύτατον μέλλον ό ήτος θέ διανέμεται δωρεάν εις τούς σοβιετικούς πολίτας.
- 1953 : Η ΕΣΣΑ αγοράζει διά πρώτην φοράν εις την ιστορίαν της τρόφιμα από τας δυτικές χώρας. Επίσης τό καθεστώς προβαίνει εις παραχωρήσεις προς τούς αγρότας διά να κινήση τό ένδιαφέρον των προς την παραγωγήν. Τόν Σεπτέμβριον ό Χρουστώφ, ένάπιον της άλομελείας της Κ. Ε., όμολογεί την κακίστην κατάσταση της άγροτικής οικονομίας και τονίζει την ανάγκην να ληφθούν άμέσως μέτρα διά την βελτίωσιν της.
- 1954 : Αρχίζει ή έισοστράτεια διά την όξιοποίησιν των παρθένων έδαφών της Σιβηρίας και τοσ Καλαυσάν. Διακηρύσσεται ότι συντομώτατα, χάρις εις αυτήν την όξιοποίησιν, θέ έλασφαλισθή άνευτών βιοτικών έπιπέδων εις τούς σοβιετικούς.
- 1957 : Ό Χρουστώφ εις λόγον του έυμνηθέντα κατά τόν Νόστον διαπιστώνει την άνόρθωσιν της σοβιετικής άγροτικής οικονομίας και όποσεται ότι συντόμως και μέχρι τοσ 1961 τό όργότερον, ή χώρα του θέ έχη ξεπεράσει τας ΗΠΑ εις την κατά κεφαλήν παραγωγήν άγροτικών προϊόντων.

- 1958 : 'Αποφασίζεται η διδύσεις τών κρατιυών μηχανοτραυτεριυών στοθμών κατ η παρδδουσις τοθ δλιυοθ τυν εις τδ "υολχδλ", ουτε νδ τομυθουθ η πρωτοβουλια κατ τδ ενδιαφερον τυν δισθην παραγωγιην. 'Επιουα καταργεταη η υποχρευωτιυη παρδδουσις τών προιδντων τών υολχδλ εις τδ κρατοα. Εις τδ τελοα τοθ ετουα αναιου-ωνεταη οτι η αγροτιυη παραγωγιη τηα χδραα εφθααεν εις ομρετ-ον ρευδρ.
- 1959 : 'Αρχιλει η εφαρμογιη τοθ τετοθα ομυονομιοθ προγιράμματοα διδ τοθ ομοιου δ Χρουατοαθ υποθχεταη οτι η χδρα του θα ιεπερδου κατ τδ 1965 τήν κατδ υεραλήν παραγωγιην αγροτιυών προιδντων τών ΗΠΑ κατδ τδ 1958. Εις τδ τελοα τοθ ετουα ομωα η οιομείλεια τηα Κ. Ε. διαπισθώνεη ητωαην τηα παραγωγιηα κατ λαμβάνεη μέτρα διδ τήν αναδιοργάνωαην τηα αγροτιυηα ομυονομιαα.
- 1960 : 'Ο Χρουατοαθ αναφέρει εις τδ Γρεζίντιουμ τηα Κ. Ε. (29. 10. 60) οτι υπάρχει κίνδυνοα η αγροτιυη παραγωγιη τηα χδραα νδ ε-πανέλη εις τδ μααοατραπιυδ επίκεαο τοθ 1953.
- 1961 : 'Αποφασίζεται η αθήαια τών επενδύαεων εις τήν αγροτιυήν ομυονομιαν. 'Ο Χρουατοαθ οηλώνεη οτι εγμιαλείεταη η προτιμιαα πρδα τήν βαρεταν βιομυηανίαν, χδριν τηα ταχυτέραα αναπτύειωα τηα αγροτιυηα ομυονομιαα. 'Η δήλωαα εγινε τήν 21ην Μαiou πρδα μίαν αγγλιυήν αντιπροαωπειαν κατ έδημοαιεθθ μόνον εις τόν δυτιυδν τύπον. Τόν Ιούνιομ ομωα αβάνονταη ομμαντιυωα αι ατρατιυιααα δαηάναη κατ εγμιατελείεταη τδ οχέδιομ ηερδ προτεραιοτήτοα πρδα τήν αγροτιυήν ομυονομιαν. Τόν Νοέμβριομ τοθ ίδιου ετουα τδ ουνέδριομ τοθ Κ. Κ. Σ. Ε. εγμύρειν τδ 20ε-τέα του πρόγραμμα διδ τοθ ομοιου οί οτόχοι, καθ προεβλέποντο διδ τδ τετέα ομυονομιαθ πρόγραμμα διδ τήν αγροτιυήν ομυονομιαν κατδ τδ 1965, αναβδλλονταη διδ τδ 1970. 'Η δ-θοντία μετατίεταη εις τδ 1980.

- 1962 : Όλομέλεια της Κ. Ε. (Μάιος) διαπιστώνει την επιμεινόνον στοιμότητα της αγροτικής παραγωγής και λαμβάνει νέα μέτρα διά τήν άνοδοιοργάνωσίν της και τήν μείωσιν της γραφειοκρατίας. Τήν πρώτην Ίουνίου αλέδνονται σημαντικώς αί τιμαί τών κυριωτέρων τροφίμων. Κατόπιν τούτου προαλοθονται αίρατηραί παραχαί ειε διασφύρους περιοχάς της Έ.Σ.Σ.Δ. (Νοβοσεραυδάου, Κεμέροβο κλπ.)
- 1963 : Καταστρεπτική πτώσις της αγροτικής παραγωγής με άποτέλεσμα άπμιοσυργίαν, μεγάλων έλλείψεων. Ή Έ.Σ.Σ.Δ. αγοράζει τεραστίος ποσότητας σίτου από δυτικήσ χώρασ και πληρώνει άμέσως ειε χρυσόν. Ή όλομέλεια της Κ. Ε. (Δεκεμβριος) έλετάζει έυ νέου τό πρόβλημα και άποφασίζει τήν άνάπτυξιν της χημικής βιομηχανίας διά νά έξασφαλισθί ή καλύτερος άφοδισμός της αγροτικής οίκονομίας ειε χημικά λιπάσματα ώστε νά αύξηθί ή στρεμματική άπόδοσις.